

A TURIZMUS MINT A KITÖRÉS ÉS A FEJLŐDÉS ESZKÖZE NYÍREGYHÁZÁN

Kozma Mária – Bagdi Róbert

Összefoglalás

Nyíregyháza a 2011. évi népszámlás eredményei alapján 119.746 fős népességével Magyarország hetedik legnagyobb városának, továbbá az északkeleti országrész gazdasági, kulturális központjának is számít. A várost nem soroljuk hagyományosan a legfontosabb hazai desztinációk közé, saját turisztikai régiójában azonban, az Észak-Alföldön az idegenforgalmi adóbevételek alapján (közel 20 millió HUF, 2011) a hatodik legfontosabb településnek számított. A megyeszékhely legfontosabb attrakciója a vadaspark, de különösen a nyár folyamán számos egyéb lehetőség nyílik meg a turisták számára a szabadidő hasznos eltöltésére. E tanulmány elsőként a Központi Statisztikai Hivatal adatai, majd a városban megfordult turisták körében végzett kérdőíves kutatás eredményei alapján kívánja bemutatni a turizmus jelenlegi helyzetét. A nyíregyházi turizmus jövőjét pozitívan befolyásolhatja, hogy a hozzájuk érkező turisták többségének (86,3%) véleménye alapján a helyi lakosság vendégszeretőnek bizonyult. A pozitív várakozást az is erősítheti, hogy a turisták a kulturális programokat a második legfontosabb (45%) tényezőnek gondolták, hogy miért érdemes a várost meglátogatni.

Kulcsszavak: desztináció, turizmusfejlesztés, kereslet-kínálat, szabadidős turizmus, kulturális turizmus, egészségturizmus

JEL: Z32

TOURISM, AS MEANS OF THE BREAKING OUT AND DEVELOPMENT IN NYÍREGYHÁZA

Abstract

Nyíregyháza is the seventh densely populated settlement in Hungary with 119.746 inhabitants, and it is reckoned the economical and cultural centre of the north-eastern part of Hungary. The county seat is not regarded a traditionally well-known tourism destination, although it is ranked at 6th place in North Great Plain tourism region on the basis of local tourism tax of tourism guest nights (around 20 million HUF, 2011). The main attraction of the county seat is the Zoo, but mainly during the summer seasons there are many other possibilities for tourists. This paper focuses firstly on official data of the Hungarian Central Statistical Office, and secondly on the results of a questionnaire among the local tourists to determine the present position of tourism. Tourists found mostly (86.3%) kind hospitality in Nyíregyháza, which fact could have a positive effect on the future of the local tourism. Cultural programs were mentioned as the second important factor (45%) among the tourism purposes.

Keywords: destination, tourism development, demand and supply, leisure activities, cultural tourism, health tourism

JEL: Z32

Bevezetés

A jelenkor emberének életében egyre fontosabb szerepet játszik a turizmus, mely magában foglalja a kikapcsolódást, az új kalandokat, a különböző helyek és látnivalók megismerését, illetve az új élmények szerzését is. A turizmus alkalmas továbbá a gazdasági növekedés élénkítésére, javíthatja a gazdasági egyensúlyt, illetve a lakosság életkörülményeit is, valamit elősegítheti az elmaradottabb térségek gazdasági felzárkózását, a természeti és a kulturális értékek megőrzését és hasznosítását. E tanulmány elsőként a Központi Statisztikai Hivatal adatai, majd a városban megfordult turisták körében végzett kérdőíves kutatás eredményei alapján kívánja bemutatni a turizmus jelenlegi helyzetét Szabolcs-Szatmár-Bereg megye székhelyén.

Nyíregyháza a 2011. évi népszámlás eredményei alapján 119.746 fős népességével Magyarország hetedik legnagyobb városának, továbbá az északkeleti országrész gazdasági, kulturális központjának is számít. A város hagyományosan nem tartozik a hazai legfontosabb desztinációk közé, saját turisztikai régiójában azonban, az Észak-Alföldön az idegenforgalmi adóbevételek alapján (közel 20 millió HUF, 2011) a hatodik legjelentősebb település. (Bagdi, 2014) A megyeszékhely legfontosabb attrakciója a vadaspark, de különösen a nyár folyamán számos egyéb lehetőség nyílik meg a turisták számára a szabadidő hasznos eltöltésére.

Nyíregyháza történetéből csak a fordulópontokat emeljük ki röviden. A XVIII. század közepén a Károlyiak birtoka volt, amikor 1753-ban Károlyi Ferenc szlovák telepeseket hívott a településre Békés megyéből. (Burget–Csutkai, 1997) Ekkor alakultak ki a bokortanyák. A település 1786-ban mezővárosi rangot kapott, majd a reformkorban az önkéntes örökváltság keretében a lakosság megváltotta magát a földesúri függés alól. Az 1824. évi eseményre az Örökváltság-emlékmű utal a Kossuth téren. (Pálfy, 2002) A következő évtizedekben a fejlődést nagyban segítette, hogy a vasútvonal elérte a települést, melynek eredménye később az lett, hogy 1876-ban Szabolcs vármegye székhelyévé válhatott. (Cserenyák, 1987) 1950-től az egyesített Szabolcs-Szatmár-Bereg megye székhelye. A 2000 utáni évtizedben nemcsak az segítette a fejlődést, hogy 2007-től az M3-as autópálya köti össze a fővárossal, hanem az is, hogy Nyíregyházára érkezett a legtöbb turisztikai célú támogatás a megye teljes területét tekintve (bővebben lásd Bujdosó, 2016).

Anyag és módszer

A turizmus jelentőségét a Központi Statisztikai Hivatal által közreadott adatok alapján mutatjuk be, főként a kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalmának adataira támaszkodva. A szekunder források alapján került bemutatásra néhány példa a közelmúlt turisztikai beruházásai közül, illetve az, hogy mindezek hogyan járultak hozzá a megyeszékhely sikeres működéséhez, és ez milyen hatást gyakorolt az idegenforgalomra. A kutatás egyik legfontosabb eleme az „Általános véleménykutatás Nyíregyháza turizmusáról” című kérdőív, mely elengedhetetlen ahhoz, hogy a turisták által kapott válaszok alapján következtetéseket tudjunk levonni Nyíregyházáról mint turisztikai célterületről. A kérdőív ideje 2016 tavasza volt, helyszínei pedig a turisták által leggyakrabban látogatott helyszínek, mindenekelőtt a Nyíregyházi Állatpark, másodsorban az Aquarius Élményfürdő területén, illetve a Hotel Aventinusban történt a lekérdezés.

Nyíregyháza turisztikai értékei

A város és Sóstógyógyfürdő között helyezkedik el a Sóstói-erdő, amit az ott élők okkal neveznek a város tüdejének, ékességének. Itt található Nyíregyháza egyik legnépszerűbb nevezetessége, a Nyíregyházi Állatpark, amelyet 1998-ban hoztak létre a régi szabadidőpark helyén, egy tölgyerdő mélyén. A 30 hektáros területen világrészek szerint tagolva számos, Magyarországon nem vagy csak kevés helyen bemutatott állatot is megcsodálhatnak az érdeklődők, mint például a homoki tigriscápák, a komodói varánuszok, (a Zöld piramisnak nevezett dzsungelben, amit 2010-ben adtak át), a fehér tigrisek vagy a nyugati síkvidéki gorillák. Az Elefántházban lehetőség van az állatokat felülről megtekinteni, mivel a plafonon üvegből készült folyosón is lehet közlekedni. A sikeres működés tényét erősíti meg, hogy a fajmentési program részeként sikeresen szaporodott a zsiráf, a lisztmajmocska, a borneói orangután, a bali seregély vagy a szibériai tigris is. (www.sostozoo.hu)

A Sóstói-erdő különleges értéke a Sóstói Múzeumfalu is, amely egy 19. századi falu hangulatát idézi meg. A regionális gyűjtőkörű szabadtéri múzeum, a skanzen az Észak-Tiszántúl tájának sokszínű népi építkezéseit mutatja be. Minden nyáron sokszínű programmal várják az ide látogatókat, ahol lehetőség nyílik hangversenyek, népi mulatságok rendezésére, tájjellegű ételek kóstolására is. (Bodnár, 1999)

Nyíregyházán „az igazi fürdőkultúra az 1930-as években alakult ki”. (Radics–Könyves, 2011) A nyíregyházi fürdők közül az Aquarius élményfürdőt emeljük ki, melynek elődje a héhektáros sóstói Parkfürdő volt. Az 50 °C-os termálvíz a Pannon-beltenger 800 méter mélyen fekvő rétegsoraiból származik. (Burget–Csutkai, 1997) Az Aquarius élményfürdő 2005. október végén nyitotta meg kapuit összesen 1,7 hektáros területen, amelynek anyagi háttérét a Széchenyi-program jelentette. A projekt célja a szabadtéri Parkfürdő továbbfejlesztése volt egy új, fedett, egész évben üzemelő élményfürdő létesítésével. Az élményfürdő a már meglévő szolgáltatásokat egészítette ki, egész évben biztosítva a gyógyvízre és természetes gyógymódokra alapozott prevenció, egészségmegőrzési és wellness szolgáltatásokat. A fürdő így családi programok helyszínéül is szolgál, kialakításával és szolgáltatásaival több generáció együttes pihenését, kikapcsolódását biztosítja. A természetes vizek kedvelőinek lehetőségük van a tófürdő vizének kipróbálására is. (www.termalfurdo.hu)

Nyíregyháza belvárosában a Jósa András Múzeumot, a Kossuth teret, az 1912-ben épült Takarékpalota épületét, az evangélikus templomot, illetve a zsinagógát lehet többek között kiemelni a látnivalók közül. (Harle, 2005) A megyeszékhely több fesztivállal is büszkélkedhet, ezek közül a leghíresebb a Közép-Európa egyik legnagyobb ingyenes világzenei és kulturális rendezvényeként számon tartott VIDOR Fesztivál (Vidámság és Derű Országos Seregszemléje). A különböző műsorok, kiállítások, koncertek karneváli hangulatot biztosítanak mindenki számára, melyet a bábelőadásokat és a mutatványosok, artisták, karikaturisták, élőszobrok koronáznak meg.

„Az év TDM szervezete” elismerést az országban első alkalommal a Nyíregyházi Turisztikai Nonprofit Kft. nyerte el. A szervezet egymillió Ft díjazásban részesült, melyet marketingcélokra használhatott fel. A díjat a 2012. február 1-jén megrendezett 20. Turisztikai Évadnyitó Fogadáson Varga Mihály miniszterelnökséget vezető államtitkár és Horváth Gergely, a Magyar Turizmus Zrt. akkori vezérigazgatója adta át Furkóné Szabó Mariannának, a Nyíregyházi Turisztikai Nonprofit Kft. ügyvezetőjének. 2014-ben a Magyar Turizmus Zrt. az ország összes Tourinform irodáját ellenőrizte, a vizsgálaton a helyi TDM által működtetett sóstógyógyfürdői iroda 100%-os eredményt ért el (www.turizmusonline.hu), míg 2015-ben 99%-ot (Éves beszámoló, 2015). A TDM 2015. évi összbevétele 73,3 millió forint volt, ebből a belföldi értékesítés 16,8 millió forinttal részesedett, a tárgyévi adózás előtti eredmény pedig közel 2 millió forint volt. (Éves beszámoló, 2015)

A nyíregyházi turizmus a hivatalos statisztika alapján

Nyíregyházán 2008-ban összesen 65.817 vendég szállt meg a város összes kereskedelmi szálláshelyén. Számuk a 2008 végén bekövetkezett gazdasági válság hatására kb. 50.000-re csökkent, majd lassú növekedés után csak 2013-ban tudta meghaladni a válság előtti szintet (75.586 vendég). (Lásd 1. számú táblázat) A következő évi mérsékelt növekedés után 2015-ban újabb lendületes növekedés következett be, mert 92.807 vendég szállt meg a városban. A 2016. évi 97.216 fő a 2008-ban érkezettekhez képest +47,7%-os növekedést jelentett. A vendégéjszakák száma hasonló tendenciát mutatott a vizsgált időszakban, továbbá a 2008 és 2016 közötti növekedés (+47,9%) mértéke is szinte megegyezett a vendégek számának növekedésével. Az átlagos tartózkodási idő 2008-ban 2,00 nap, míg 2016-ban ugyancsak 2,00 nap volt. A vizsgált időszak egészét tekintve 2011-ben 1,8 napos érték volt a leggyengébb eredmény, míg a 2014. év hozta el a legmagasabb eredményt 2,2 nappal. A külföldi vendégek száma 16.758-ról 26.944-re növekedett 2008 és 2016 között, a legkevesebb külföldi 2009-ben érkezett (13.623 fő), illetve 2012-ben (15.422 fő). (Lásd 1. számú táblázat)

1. táblázat: A külföldi turisták, és az általuk eltöltött vendégéjszakák száma Nyíregyházán 2008 és 2016 között

Év	Összes vendég	Összes vendégéj	Külföldi vendég	Külföldi vendégéj	Külföldi vendég%	Külföldi vendégéj%
2008	65.817	131.748	16.758	46.176	25,46	35,05
2009	50.272	104.381	13.623	41.359	27,09	39,62
2010	59.510	121.126	16.480	44.856	27,69	37,03
2011	63.715	114.680	17.696	37.143	27,77	32,39
2012	62.890	120.509	15.422	34889	24,52	28,95
2013	75.586	159.050	20.202	46.752	26,73	29,39
2014	77.358	171.919	23.164	56.309	29,94	32,75
2015	92.807	193.482	25.284	59.575	27,24	30,79
2016	97.216	194.916	26.944	63.666	27,71	32,66

Forrás: Saját szerkesztés a KSH adatai alapján

A külföldi vendégek az összes vendégnek kicsivel több mint negyedét tették ki, arányuk jellemzően 27% körül alakult. A külföldi vendégek legkisebb aránya az összes vendéghez képest 2012-ban realizálódott, akkor csupán 24,52%-volt az arányuk. A külföldiek által eltöltött vendégéjszakák aránya magasabb volt az összes vendégéjszakák arányához képest, mint a külföldi vendégek aránya volt az összes vendég között. 2008 és 2016 között jellemzően 30% körül alakult a külföldi vendégéjszakák aránya. 2009-ben realizálódott a legmagasabb külföldi vendégéjszaka-arány 39,62%-kal. (Lásd 1. számú táblázat)

A gazdasági válság hatására tehát kevesebben jöttek Nyíregyházára, hiszen csökkent az összes vendég száma is, beleértve a külföldi vendégek számát is (mindkettő ekkor érte el minimumát, lásd 1. számú táblázat). A belföldi vendégek száma jobban csökkent, mint a külföldi vendégeké, ezért növekedhetett meg a külföldi vendégéjszakák aránya. A külföldiek közül, akik mégis eljöttek Nyíregyházára, egy kissé hosszabb ideig maradtak átlagosan, mint a megelőző vagy a rákövetkező években. Az átlagos tartózkodási időt tekintve a külföldiek és a belföldiek átlagos tartózkodási ideje között 2008 és 2009-ben egy teljes nap volt (2008-ban például 1,74 nap, illetve 2,75 nap) a különbség. A gazdasági válság kitörése után fokozatosan csökkent a különbség, jellemzően kevesebb, mint fél napra. 2013-ban csupán 0,28 nappal volt hosszabb a külföldiek átlagos tartózkodási ideje (belföldi: 2,03 nap, illetve külföldi: 2,31 nap). 2016-ban a belföldiek átlagos tartózkodási ideje 1,87 nap volt, míg a külföldieké 2,36 nap. A város szobakapacitás-kihasználtsága jellemzően 30% körül alakult 2008 és 2016 között, de a nyári hónapok alatt is csak 40% körüli kihasználtság ritkábban tudott realizálódni. A 2014 augusztusában elért 52,7%-os szobakapacitás-kihasználtság egyszeri kiugró értéknek tekinthető. A 32 kereskedelmi szálláshely 2016 decemberében összesen 628 szobában 1562 férőhelyet kínált a turistáknak. (www.ksh.hu)

A nyíregyházi turizmus a kérdőívek alapján

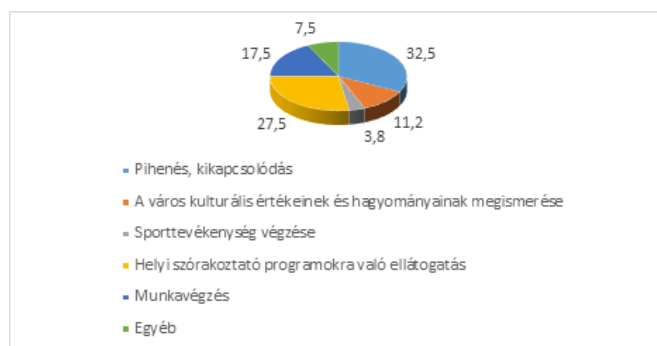
A kérdőíves kutatásunkat a Nyíregyházára érkező turisták körében végeztük, ők hogyan is vélekednek Nyíregyházáról, annak nevezetességeiről, erősségeiről, illetve milyen motiváció vezérelte őket, hogy ebbe a városba utazzanak. A kérdőív célja, hogy megpróbálja meghatározni a turizmus jelenlegi helyzetét és annak fontosságát a város életében, amely a kitörés egyik eszköze is lehet a jövőben. A kérdőíves lekérdezésben végül 80 turista adott értékelhető választ, többségük pozitív tapasztalatokkal gazdagodott tartózkodása során. Az

interjúalanyok többsége szívesen válaszolt a feltett kérdésekre, ez különösen vonatkozik a külföldiekre és a gyermekükkel nyaraló szülőkre. Örültek, hogy elmondhatták véleményüket, és remélik, hogy észrevételeiket, javaslataikat az illetékesek figyelembe veszik. Emellett a felmérés élénkítette a közösségi aktivitást, hiszen a kérdőívekre néhány esetben családi, munkahelyi közösségi véleményeket adtak.

Eredmények

A kérdőívekre kétharmad részben nők, egyharmad részben férfiak válaszoltak. A korcsoportokat tekintve a 19–25 év közöttiek voltak a válaszadók között a legtöbben (38,8%), őket a 26–35 és a 46–60 év közöttiek (18,8%) követték. A megkérdezettek 12,5%-át a 36–45 év körüliek adták, őket követték a 60 év feletti 7,5%-kal, míg végül a 18 év alattiak 3,6%-os részesedéssel bírtak. A válaszadók 46,3%-a rendszeresen meglátogatja Nyíregyházát, további 30%-uk is már többször járt a városban, míg 23,8%-uknak ritkán adódik alkalma a megyeszékhely felkeresésére.

A Nyíregyházára érkező turisták elsődleges motivációja a pihenés és kikapcsolódás volt (32,5%). A kérdőíveket kitöltők közül 27,5%-uknak a helyi szórakoztató programok voltak a legfontosabbak, mint például a VIDOR Fesztivál, a Helló Nyíregyháza!, a Nemzetközi Cantemus Kórusfesztiválja, illetve a Sunshine Születésnap. 17,5%-uk választotta az üzleti motivációt, ők leginkább az elő- és utószezonban játszanak domináns szerepet, mivel a szabadidős turisták száma ekkor alacsonyabb, mint nyáron. Nyíregyházán számos lehetőség nyílik a konferenciák, üzleti találkozók és megbeszélések megszervezésére.

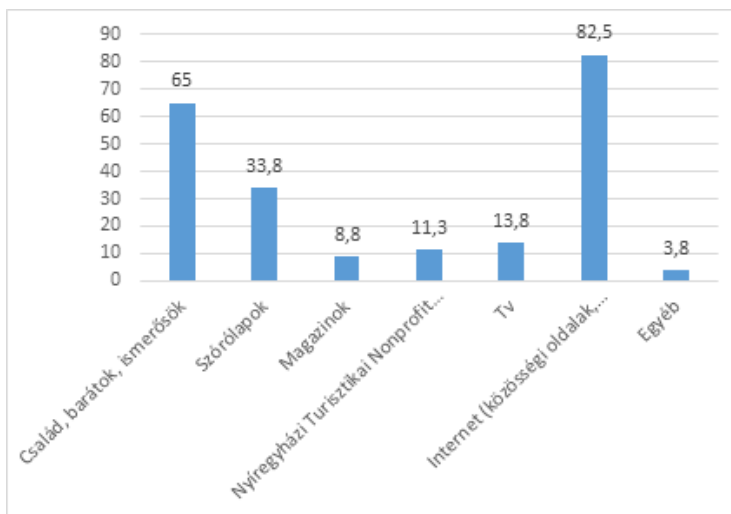
1. ábra: A Nyíregyházára látogató turisták elsődleges motivációja, %

Forrás: Saját szerkesztés a kérdőívek alapján

A válaszadók 11,2%-a a város kulturális értékeinek és hagyományainak a megismerése iránt érdeklődött. Az egyéb opciót pedig a megkérdezettek 7,5%-a választotta, ami alatt a válaszadók döntően a család- és rokonlátogatásokat értették. A legkisebb arányban a sporttevékenység végzésének lehetőséget választották (3,8%). (Lásd 1. számú ábra)

A válaszadók 53,8%-a 1 napot tartózkodott a városban. Ennek oka lehet a kereslet változása, a város által nyújtott kínálat is, illetve hogy napjainkban egyre kevesebb idő jut a szabadidő eltöltésére leginkább a munkahelyi elfoglaltságok miatt. A kérdőívet kitöltők 20%-a viszont 3 vagy több napot tartózkodott Nyíregyházán. Ez leginkább a főszezonban jellemző. Közéjük tartoznak, akik a szállodák által nyújtott csomagajánlatokat választják, melyek természetesen több éjszakára szólnak. A megkérdezett vendégek 17,5%-a 2-3 napot töltött el itt. A legkevesebben, 8,8%-os arányban az 1 hetes tartózkodást nevezték meg. Ennek oka legvalószínűbben az lehet, hogy az idelátogatók úgy érezhetik, hogy a város és környéke még nem tud hétnapos tartalmas elfoglaltságot adni.

Kérdőíves kutatásunkban a városba érkező turisták információszerzési forrásaira is kíváncsiak voltunk. Több választ is megjelölhettek a kitöltők, végül 82,5%-uk az internetet (közösségi oldalak, híroldalak) nevezte meg a legfontosabb elemnek. A válaszadók 65%-a a család, barátok, ismerősök tapasztalatai alapján hozta meg utazási döntését. Az interjúalanyok 33,8%-a a szórólapokra hagyatkozott, amelyet a Nyíregyházi TDM kellő figyelemmel és rendszerességgel biztosít. A megkérdezettek 13,8%-a pedig a TV-t választotta, itt valószínűleg a helyi adóra, a Nyíregyházi TV-re gondoltak. A Nyíregyházi Turisztikai Nonprofit Kft. honlapját a kitöltők 11,3%-a jelölte meg. A magazinokból való tájékozódást 8,8%-ban, míg az egyéb opciót 3,8%-ban választották. (Lásd 2. számú ábra)

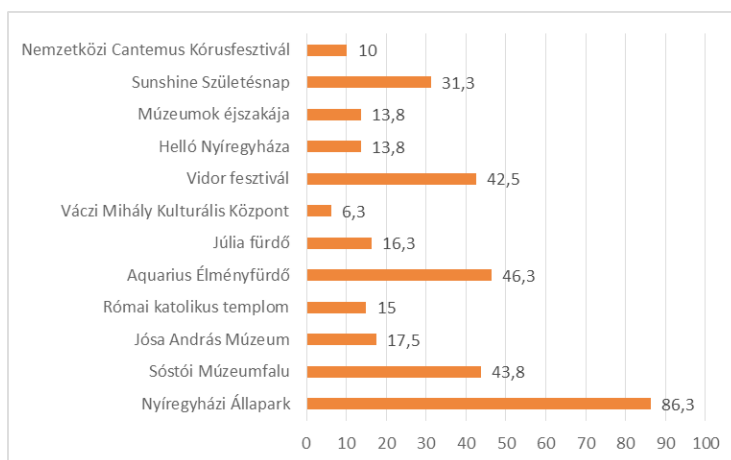

2. ábra: A Nyíregyházára érkező turisták tájékoztatói forrásai

Forrás: Saját szerkesztés a kérdőívek alapján

A kérdőíves kutatás részét képezte a nyíregyházi nevezetességek, programok ismertségének felmérése. Több választ is megjelölhettek a válaszadók, végül 86,3%-uk a Nyíregyházi Állatparkot választotta a legfontosabb attrakciónak. A városba érkező turisták számára tehát az évről évre megújuló állatkert Nyíregyháza legfontosabb attrakciója. (Lásd 3. számú ábra) A második helyen 46,3%-kal az Aquarius Élményfürdő szerepelt, amelyet méltán nevezhetünk a pihenés, kikapcsolódás, élménynyújtás legfőbb helyének. A Sóstói Múzeumfalú szintén nagy népszerűségnek örvendett (43,8%-os ismertség). A leginkább a fiatalok körében kiemelkedő szerepet játszó VIDOR Fesztivált a kérdőívet kitöltők 42,5%-a választotta. A Sunshine Születésnapot a válaszadók 31,3%-a jelölte meg, amely a 18 év alatti és a 18–25 év közötti látogatók számára volt ismert. A kulturális értékeket ötvöző Jósza András Múzeumot a megkérdezettek 17,5%-a választotta. A kérdőívet kitöltők közül jellemző korosztálytól függetlenül 16,3% választotta a Júlia Fürdőt, amelynek leginkább télen van több látogatója az Aquarius Élményfürdő szabadtéri volta miatt. A Júlia Fürdő vizét ráadásul gyógyvízként tartják számon. A rangsorban a Helló Nyíregyháza! és a Múzeumok Éjszakája következett: az interjúalanyok 13,8%-ánál váltott ki érdeklődést. A Nemzetközi Cantemus Kórusfesztivál leginkább az idősebb korosztály körében fontos (10%). Annak ellenére, hogy az utóbbi

években a megnyert pályázatokkal, illetve beruházásokkal korszerűsítették a Váci Mihály Kulturális Központot (ezzel együtt a programkínálat is bővült), kis mértékben örvendett népszerűségnek a válaszadók körében (6,3%). Egy másik kérdés segítségével visszaellenőriztük ezen eredményeket, itt megközelítőleg hasonló válaszok és arányok alakultak ki. Megjegyzendő, hogy a válaszadók csupán 12,5%-a sorolta a város értékei közé a város hangulatát megteremtő parkokat, szökőkutakat, sétálóutcákat, szobrokat, illetve a sóstói nyugodt és csendes környezetet.

3. ábra: A Nyíregyházán megforduló turisták érdeklődése a helyi nevezetességek, programok iránt

Forrás: Saját szerkesztés a kérdőívek alapján

A kutatás során felmértük a turisták véleményét arról, milyennek érzik a helyi lakosság viszonyulását hozzájuk. A válaszadók 86,3%-a szerint teljes mértékben vendégzeretet jellemző a nyíregyháziakra. Probléma esetén készségesen segítenek annak megoldásában. A többségében pozitív vélemény ellenére érdemes lenne a jövőben a negatív vélemények (13,7%) hátterét megismerni és az információkat felhasználni a színvonal további növelése és a vendégek elégedettségének javítása érdekében. Például egy turista a kérdőív kitöltésekor megjegyezte, hogy néhány évvel ezelőtt a nyíregyházi itt tartózkodása során egy szállodában nem kapta meg a teljes körű tájékoztatást a recepcióstól, amiből a távozása napján problémák keletkeztek, ami természetesen nemcsak a személyzetnek, de a vendégnek is kellemetlenséget okozott.

Következtetések és javaslatok

Javasataink főként a kérdőívek kitöltésekor megfogalmazott kritikák, észrevételek alapján kerültek megfogalmazásra. A válaszadók az Aquarius Élményfürdő további fejlesztését nevezték meg, ami véleményünk szerint az aquapark kibővítésével lehetne megoldani. Emellett számos kitöltő a sporttevékenységek és a gasztronómia fokozottabb jelentősége mellett tette le a garast. A megkérdezettek körülbelül 5%-a szálláshelyeken és a vendéglátó egységekben történt negatív tapasztalatairól is beszámolt, amelyet a személyzet okozott. Ennek hosszú távú megoldását véleményünk szerint már a középiskolai oktatástól kezdődően el kellene kezdeni mind a szakmai tudás szélesítése, mind a szakmai hibák korrigálása érdekében. Rövid távon különféle továbbképzések jelenthetnek megoldást, illetve az adott panaszok azonnali, pontos kivizsgálása és megoldása. A város valószínűleg új pályára fog állni azzal, hogy a Felső-Tisza-vidék részeként, 2017 legelején bekerült a kiemelt desztinációk közé. A további fejlődést nagymértékben fogja meghatározni, hogy a tervezett Legoland megvalósul-e (a Közlönyben 9,5 milliárdos költségvetéssel szerepel), és ha igen, mennyi időt vesz majd időbe a megvalósítása. Mindez alapjaiban fogja megváltoztatni nemcsak a város, de az egész Felső-Tisza turisztikai potenciálját.

Összegzés

A Központi Statisztikai Hivatal adatai és a kérdőíves kutatás alapján mutattuk be a nyíregyházi turizmust. Az adatok alapján az elmúlt közel két évtizedben megvalósult fejlesztések feltették Nyíregyházát a hazai turisztikai térképre. Az elért eredmények mögött a helyi szereplők összefogása áll, gondoljunk a Nyíregyházi Turisztikai Nonprofit Kft. által megkapott díjra, ami a kitartó munkásságuk elismerése is volt egyben. Nem szabad azonban megelegedni az elért eredményekkel, ugyanilyen elszántsággal kell a jövőben is a városért tenni.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- BAGDI, R. (2014): CENSUS 2011 – Utilization of the results in tourism in Northern Great Plain and Lake Tisza. In: Struba, L. (Ed.) GEO-TOUR&IRSE Conference proceedings 1., Technical University of Kosice, Kosice, 158–167. o.
- BODNÁR Zs. (1999): Sóstói Múzeumfalv. Múzeumfalv Baráti Köre, Nyíregyháza-Sóstófürdő, (2. bővített kiadás) 74. o.
- BUJDOSÓ, Z. (2016): A turizmus és a területfejlesztés kapcsolatrendszere Magyarországon. In: Dr. Kókai Sándor (szerk.): A változó világ XXI. századi kihívásai. Tanulmánykötet Prof. Dr. Hanusz Árpád egyetemi tanár 70. születésnapja tiszteletére. Kiadja a Nyíregyházi Egyetem Turizmus és Földrajztudományi Intézete, Nyíregyháza, 63–76. o.
- BURGET L. – CSUTKAI Cs. (1997): Nyíregyháza. Nyíregyháza Polgármesteri Hivatala [Nyíregyháza], 127. o.
- HARLE T. (SZERK.) (2005): Csodaszép Magyarország. Hazánk legszebb tájai és látnivalói. Readers Digest's Kiadó, Budapest, 480. o.
- PÁLFY K. (FŐSZERK.) (2002): Látnivalók Magyarországon. Well-Press Kiadó, Miskolc, 945. o.
- RADICS Zs. – KÖNYVES E. (2011): Az Észak-alföldi Turisztikai régió. In: Dávid L. – Remenyik B. (szerk.) A Kárpát-pannon térség turizmusföldrajza. (Regionális turizmuskutatás Monográfiák 3.) Károly Róbert Főiskola, Gyöngyös, 219–241. o.

Internetes források

- www.ksh.hu
- www.sostozoo.hu
- www.termalfurdo.hu
- Éves beszámoló, 2015 (www.adat.nyiregyhaza.hu)

Szerzők:**Dr. Bagdi Róbert**

főiskolai docens

Pallasz Athéné Egyetem, Gazdálkodási Kar

5000, Szolnok, Tiszaletti sétány 14.

bagdir@szolf.hu**Kozma Mária Ivett**

Turizmus-vendéglátás felsőoktatási szakképzés

(turizmus szakirány)

II. évfolyam

Nappali tagozat

kozma.maria1995@gmail.com